

NOUL SISTEM DE PENSII ESTE URMAREA FIREASCĂ A UNEI DEZVOLTĂRI ECONOMICE PEA LENTE, A CREȘTERII VÂRSTEI DE PENSIE CONSIDERABIL ȘI A NUMĂRULUI CRESCÂND AL PENSIONARILOR ÎN RAPORT CU CEL AL CELOR ACTIVI ÎN PRODUCȚIE. (I)

Birgit Sigurtsson explică noul sistem suedez de pensii.

Silvia Constantinescu: Suedia a trecut de doi ani la un nou sistem de pensii, care nu este foarte ușor de înțeles. Tu, care ești anume pregătită pentru a explica noul sistem, fii amabilă și explică cum funcționează acest nou sistem. Birgit, te rog însă să începi prin a te prezenta cititorilor mei.

Birgit Sigurtsson: Eu lucrez la Casa de Asigură din Nacka ca "informator" privind noul sistem de pensii. Când cu 3 ani în urmă s-a luat în discuție propunerea de o nouă lege a pensiei în Riksdag, am fost alese 18 persoane care să studiem această propunere pentru o nouă lege a pensiei. Eu am o pregătire superioară, dar aceasta nu se cere pentru această funcție.

Birgit Sigurtsson,
informator de pensii.
Foto: S. Constantinescu /
© CR.

S.C.: A apărut această lege ca o necesitate de adaptare la legislația UE?

B.S.: Noua lege a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1999 și așa putea spune că Suedia este o țară de exemplu prin acest sistem, căci noi am făcut ceva nou, care interesează și alte țări. Evident că această lege trebuie să corespundă și cu legislația UE, dar și legea veche a fost în concordanță cu legislația UE. Noi avem acum în funcție două sisteme de pensie, care amândouă sunt în relație cu legile UE. Sistemul cel vechi, care este din 1960, este valabil în continuare pentru persoane născute în 1937 sau mai devreme. Toate persoanele născute în 1938 sau mai târziu aparțin, mai mult sau mai puțin, noului sistem de pensie. Schimbarea legii pensiei s-a făcut datorită unor condiții obiective - nu mai avem posibilitate să respectăm vechiul sistem. Motivele sunt în special 3. Mai întâi, vechiul sistem de pensie cerea o creștere a economiei cu cel puțin 2%, dar noi am avut între 1995-97 numai 0,5%. Apoi, sunt din ce în ce mai mulți pensionari, căci media de vârstă a crescut considerabil din 1960 și până acum, ceea ce înseamnă că pensia se va plăti un număr mai mare de ani. Al treilea motiv este că numărul pensionarilor în raport cu cei care lucrează este în creștere. Astăzi sunt aproximativ 30 de pensionari la 100 de persoane active pe piața muncii. Peste 25 de ani se apreciază că vor fi peste 40 de pensionari la 100 de persoane active, căci aici este problema, deoarece aceste persoane active, prin cotizația lor, plătesc pensiile pensionarilor de astăzi. În cea mai mare parte este un sistem de distribuție. Sunt desigur mai multe motive, dar acestea au fost cele determinante în decizia de a schimba sistemul.

S.C.: Legat de vârsta ridicată a populației Suediei, își are aceasta rădăcinile în faptul că Suedia n-a pierdut nici o generație în cel de al doilea război mondial, ceea ce face ca să aibe astăzi mai mulți pensionari decât în alte țări europene?

B.S.: Eu nu cred că noi avem mai multe probleme decât alte țări, din contră, eu cred că Suedia a fost destul de precaută din acest punct de vedere și a

început destul de devreme să se pregătească pentru un sistem nou de pensie, tocmai pentru că s-au prevăzut dificultățile de care am vorbit la început. Noi avem un fond de pensii care acoperă nevoile mulți ani de acum încolo, aproximativ 20 de ani, nu sunt sigură, dar dacă nu schimbam sistemul s-ar fi creat probleme în viitor. Eu consider că politicienii suedezi au fost foarte atenți din acest punct de vedere. Și alte țări sunt pe drum să-și schimbe sistemul. Îți dau ca exemplu Germania, care are mari probleme. Cum îți spuneam, Suedia are un fond care acoperă mulți ani de acum înainte plățile de pensii, în timp ce Germania are un fond care acoperă numai câteva zile.

S.C.: Vârsta de pensionare de 65 de ani este foarte înaintată, ceea ce face că multă lume se plânge că nu rezistă să lucreze atât de mult; cu toate acestea, sunt discuții ca această limită să crească.

B.S.: Pensionarea de vârstă a fost și este destul de flexibilă și noul sistem nu schimbă nimic în aceasta; se putea și se poate să te pensionezi la vârsta de 61 de ani, dar avem o creștere a longevității, avem din ce în ce mai mulți bătrâni pensionari și trebuie să ținem seama de această realitate și să luăm măsuri. Dar prin noul sistem s-a vrut să se facă un sistem de premii, adică să economisești singur o parte din pensia ta viitoare.

S.C.: Care este baza noului sistem?

B.S.: Noul sistem are la bază principiul câștigului realizat în perioada lucrată toată viața. Adică, toate veniturile realizate de tine când ai lucrat în Suedia și pentru care ai plătit taxe îți dau dreptul la pensie până la un anumit nivel, care este de 7,5 ori suma de bază (grundbeloppet) și care este de 37.700 de coroane anul acesta, ceea ce înseamnă un venit de pensie bazat pe maximum 282.750 de coroane; dar noi plătim și o taxă generală de pensie de 7%, care însă nu intră în venitul de bază pentru pensie. Ca să primești un venit maxim de bază pentru pensie de 282.750 de coroane, atunci trebuie să ai un salariu brut de 300.004 de coroane.

S.C.: Dar suma de bază se schimbă în fiecare an, ceea ce înseamnă că și nivelul de pensie se schimbă în fiecare an?

B.S.: Da, se schimbă în fiecare an, ceea ce dă o pensie mai ridicată.

S.C.: Dacă luăm un caz concret: în acest plic sosit recent stă scris că persoana respectivă are o pensie generală de bază de 11.000 de coroane. Ce înseamnă de fapt aceasta?

B.S.: Mai întâi, toate informațiile care vin în aceste plicuri oranj sunt prognoze. Această sumă nu este exact ceea ce vei primi, ci ea se bazează pe o prognoză de câștig în viitor, prognoză care la rândul ei se bazează pe ultimul câștig știut, care este cel din 1999. Deci, această prognoză de venit este baza de calcul, care se bazează pe o creștere în țară de 2%; se bazează de asemenea pe un profit al premiilor de pensie de 6%. E bine să știi care sunt premisele.

S.C.: Asta înseamnă că în fiecare an, când primești un astel de plic oranj, nu primești o dovadă a pensiei tale, ci doar o prognoză, care variază de la an la an?

B.S.: Da, aceasta este o sumă care variază.

S.C.: Apoi, în formularul acesta stă scris: acord/pensia de lucru. Ce înseamnă aceasta?

B.S.: Pensia generală este aceea care este calculată de Casa de asigurări (Försäkringskassa). Dar toți cei care au lucrat au o pensie mai mare decât pensia generală, care nu este calculată de FK, ci ea se bazează pe diferite acorduri între sindicat și patron, care poate fi statul, comuna, privat. Noi nu ne ocupăm de asta, dar o trecem pentru ca să atragem atenția că nu primești numai pensia generală, ci și alte pensii. Anul acesta am început să aducem la cunoștință interesatilor că ei înșiși pot să cerceteze și să afle ce pensie de acord vor primi.

(Continuare în numărul următor.)

CE ACTE SUNT NECESARE LA PROCURAREA PENSIEI DIN ROMÂNIA PENTRU CEI AFLAȚI ÎN AFARA GRANIȚELOR

Dosarul de pensie se depune în România la casa teritorială de pensii de pe raza căreia are domiciliul sau reședința titularul/mandatarul și trebuie să conțină următoarele elemente:

- cerere tip pentru înscrierea la pensie;
- cartelul de muncă (original și copie);
- alte acte prevăzute de lege privind vechimea în muncă (adeverințe eliberate de angajatori, conform Decretului nr. 92/1976);
- livretul militar (original și copie);
- diplomă de studii superioare (original și copie) sau adeverință din care să rezulte durata normală și perioada studiilor efectuate în România precum și certificarea absolvirii acestora;
- adeverință privind sporurile și adaosurile reglementate prin lege sau prin contractul colectiv/individual de muncă;
- adeverință care certifică condițiile deosebite și/sau speciale de muncă (dacă este cazul);
- dovada certificării stagiului de cotizare (pentru cei care au lucrat după 01.04.2001 în România);
- procură specială pentru mandatar.

Procură specială, autentificată de notari publici de pe teritoriul României sau de către misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României, trebuie să conțină următoarele elemente:

- numele, prenumele, cetățenia, data nașterii, domiciliul și actul de identitate ale titularului dreptului de pensie (valabil la data eliberării procurii);
- numele, prenumele, cetățenia, data nașterii, domiciliul și actul de identitate ale mandatarului;
- obiectul mandatului (întocmirea dosarului de pensie, deschiderea contului curent, încasarea pensiei pentru plăți curente și restante, semnarea extrasului de cont).

LEGEA VAMALĂ

Maria Ilie

Consulul României la Stockholm informează:

Prin Hotărârea de Guvern nr. 775/07.09.2000, apărută în Monitorul Oficial nr. 451 din 13.09.2000, a fost modificat și completat pct. 9 din Anexa la Regulamentul de aplicare a Codului vamal al României, aprobat prin HG nr. 626/1997. Prezentăm mai jos textul completat cu aceste modificări, de interes pentru persoanele ce doresc să se stabilească definitiv în România:

"Persoanele fizice care au domiciliat cel puțin 24 luni în străinătate și își stabilesc domiciliul definitiv în România pot introduce în țară, fără a fi supuse plății taxelor vamale, pe baza adeverinței emise de Ministerul de Interne, orice bunuri prezentate la vămire, inclusiv două vehicule rutiere, indiferent de categoria acestora, dacă fac dovadă că le-au avut în proprietate și au fost utilizate de titular în țara din care își strămută reședința cu cel puțin 6 (șase) luni înainte de data stabilirii definitive a domiciliului în țară.

Aceste prevederi se aplică o singură dată, în termen de nouă luni de la data stabilirii definitive a domiciliului. Termenul poate fi prelungit de autoritatea vamală, în cazuri temeinic justificate".

În practică, aceasta înseamnă că persoanele care își stabilesc domiciliul definitiv în România își pot transporta bunurile și în mai multe rânduri, dar trebuie să le vămuiască provizoriu, adică să achite o sumă de bani (garanție vamală) care se va recupera, în baza chitanței eliberate de organul vamal, după vămuirea definitivă. ◆